

Vergaderjaar 2025–2026

36 915 III

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Algemene Zaken (IIIA), de begrotingsstaat van het Kabinet van de Koning (IIIB) en de begrotingsstaat van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (IIIC) voor het jaar 2026 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van **artikel 2.3, eerste lid**, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2026 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Algemene Zaken (IIIA);
2. de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie;
3. de begrotingsstaat van het Kabinet van de Koning (IIIB) en de begrotingsstaat van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (IIIC).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,
R.A.A. Jetten

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

In de navolgende paragrafen 2.1, 2.2 en 2.3 worden de voorgestelde mutaties toegelicht, voor het Ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet van de Koning en de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten.

2 Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1 Eenheid van het algemeen regeringsbeleid

Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 1 Belangrijkste supplettoire uitgavenmutaties 2026 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel-nummer	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030	Uitgaven 2031
Vastgestelde begroting 2026		102.594	100.797	98.741	96.855	96.855	96.855
<i>Mutaties coalitieakkoord</i>							
1) Efficiëncytaakstelling coalitieakkoord	1	0	- 191	- 379	- 919	- 1.445	- 1.445
2) Maatregel vernieuwing rijksdienst coalitieakkoord	1	0	0	0	- 1.955	- 4.899	- 4.899
<i>Belangrijkste supplettoire mutaties</i>							
3) Loon-en prijsbijstelling 2026	1	1.586	1.561	1.190	1.142	1.141	1.084
4) Loon-en prijsbijstelling toedeling naar KvdK	1	- 31	- 31	- 27	- 27	- 27	- 26
5) Loon-en prijsbijstelling toedeling naar CTIVD	1	- 40	- 40	- 36	- 30	- 30	- 29
6) Oprichting Bureau Bestuursraad Rijk (BBR)	1	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400
7) Eindejaarsmarge (EJM) 2025	1	1.006	0	0	0	0	0
8) Uitdeling EJM 2025 naar KvdK	1	- 33	0	0	0	0	0
9) Aanwending EJM 2025 voor CTIVD	1	- 900	0	0	0	0	0
10) Overige overboekingen met andere begrotingen	1	- 101	- 29	- 29	0	0	0
Stand 1e supplettoire begroting 2026		105.481	103.467	100.860	96.466	92.995	92.940

Toelichting

1. Dit is de verwerking van de efficiëncytaakstelling zoals afgesproken in het coalitieakkoord.
2. Dit is de verwerking van de maatregel vernieuwing rijksdienst en slagvaardige overheid zoals afgesproken in het coalitieakkoord.
3. De loon-en prijsbijstelling 2026.
4. De doorverdeling van de loon-en prijsbijstelling naar het KvdK.
5. De doorverdeling van de loon-en prijsbijstelling naar de CTIVD
6. In 2026 en verder dragen de departementen € 1,4 miljoen bij voor de financiering oprichten Bureau Bestuursraad Rijk (BBR).
7. De eindejaarsmarge 2025.
8. De uitdeling van de eindejaarsmarge 2025 naar KvdK.
9. De aanwending van de eindejaarsmarge 2025 voor de extra exploitatiekosten nieuwe huisvesting CTIVD in 2027.
10. Dit is het saldo van diverse overboekingen van de begroting van het Ministerie van Algemene Zaken (AZ).

Tabel 2 Belangrijkste supplettoire ontvangstenmutaties 2026 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel-nummer	Ontvangsten 2026	Ontvangsten 2027	Ontvangsten 2028	Ontvangsten 2029	Ontvangsten 2030	Ontvangsten 2031
Vastgestelde begroting 2026		6.334	5.794	5.894	5.994	5.994	5.994

	Artikel- nummer	Ontvangsten 2026	Ontvangsten 2027	Ontvangsten 2028	Ontvangsten 2029	Ontvangsten 2030	Ontvangsten 2031
<i>Mutaties coalitieakkoord</i>							
1) Efficiëncytaakstelling coalitieakkoord	1	0	0	0	- 34	- 68	- 68
2) Maatregel vernieuwing rijksdienst coalitieakkoord	1	0	0	0	- 124	- 310	- 310
<i>Belangrijkste supplettoire mutaties</i>							
3) Ontvangsten a.g.v. doorbelasting loonbijstelling RVD/CKH 2026	1	11	11	11	11	11	11
4) Ontvangsten a.g.v. doorbelasting prijsbijstelling RVD/CKH 2026	1	11	11	11	11	11	11
Stand 1e supplettoire begroting 2026		6.356	5.816	5.916	5.858	5.638	5.638

Toelichting

1. Dit is de verwerking van de efficiëncytaakstelling zoals afgesproken in het coalitieakkoord.
2. Dit is de verwerking van de maatregel vernieuwing rijksdienst en slagvaardige overheid zoals afgesproken in het coalitieakkoord.
3. Dit betreffen technische ontvangstenmutaties als gevolg van de doorbelasting van de loonbijstelling 2026.
4. Dit betreffen technische ontvangstenmutaties als gevolg van de doorbelasting van de prijsbijstelling 2026.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid art. 1 Eenheid van het algemeen regeringsbeleid (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2026 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2026 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supple- toire begroting (4)	Stand 1e supple- toire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030	Mutatie 2031
Verplichtingen	102.594	0	102.594	2.887	105.481	2.670	2.119	- 389	- 3.860	92.940
Uitgaven	102.594	0	102.594	2.887	105.481	2.670	2.119	- 389	- 3.860	92.940
1.1 Coördinatie van het algemeen communicatie- en regeringsbeleid (RVD) apparaatsuitgaven Extrapolatie	4.830	0	4.830	- 314	4.516	- 234	- 234	- 352	- 515	- 515 4.459
1.2 Bijdrage aan de lange termijn beleidsontwikkeling (WRR) apparaatsuitgaven Extrapolatie	631	0	631	0	631	- 4	- 7	- 24	- 46	- 46 612
1.3 Apparaats- uitgaven Extrapolatie	61.650	0	61.650	2.579	64.229	2.743	2.434	900	- 1.224	- 1.269 57.900
1.4 Toetsings- commissie Inzet Bevoegdheden (TIB) Extrapolatie	2.107	0	2.107	279	2.386	19	17	17	17	16 2.107

	Ontwerp- begroting 2026 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2026 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supple- toire begroting (4)	Stand 1e supple- toire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030	Mutatie 2031
<i>Bijdrage aan agentschap 1.5 Dienst Publiek en Communicatie Extrapolatie</i>	33.376	0	33.376	343	33.719	146	- 91	- 930	- 2.092	- 2.101 31.777
Ontvangsten	6.334	0	6.334	22	6.356	22	22	- 136	- 356	5.638

Budgetflexibiliteit

Het grootste deel van de uitgaven bij AZ zijn apparaatsuitgaven. In verband met het beleidsarme karakter van AZ vindt er geen verdere uitsplitsing plaats naar geschatte budgetflexibiliteit.

Toelichting

Uitgaven

De uitgaven van AZ zijn voor het jaar 2026 met € 2,9 miljoen toegenomen. Dit bedrag betreft het saldo van meerdere mutaties.

In 2026 en verder dragen de departementen € 1,4 miljoen bij voor de financiering oprichten Bureau Bestuursraad Rijk (BBR). Het BBR zal zich inzetten voor het realiseren van een slagvaardige bestuursraad van het Rijk. Daarnaast zijn de eindejaarsmarge 2025 en de tranches loon-en prijsbijstelling 2026, van respectievelijk € 1 miljoen en € 1,5 miljoen in 2026, aan de begroting toegevoegd. Van de eindejaarsmarge 2025 is € 900 duizend via een kasschuif ingezet voor de extra exploitatiekosten voor de nieuwe huisvesting van de CTIVD in 2027.

Mutaties coalitieakkoord

In het coalitieakkoord zijn afspraken gemaakt over een fundamenteel efficiëntere en effectievere overheid. De hieruit voortvloeiende efficiency-taakstelling en de maatregel vernieuwing rijksdienst en slagvaardige overheid zijn bij deze suppletoire begroting verwerkt. De toebedeling over de artikelen van AZ heeft plaats gevonden naar rato van het budget. De maatregelen hebben in 2026 nog geen gevolgen voor het budget van AZ. Vanaf 2027 treedt een geleidelijke afname in, die in de daaropvolgende jaren toeneemt tot een structurele verlaging van € 6,3 miljoen. Dat past bij de stapsgewijze invoering zoals afgesproken in het coalitieakkoord.

Overige overboekingen met andere begrotingen

Als gevolg van lagere realisaties van de banenafpraak in de sector overheid betalen departementen vanuit hun verantwoordelijkheid een heffing voor elke niet-gerealiseerde baan. AZ draagt € 60 duizend bij aan de dekking van dit besparingsverlies. Daarnaast doet AZ een bijdrage van € 12 duizend voor de Rijksbrede ICT-voorziening en voor de jaren 2026, 2027 en 2028 draagt AZ € 29 duizend bij aan de Stuurgroep beleidskwaliteit.

Extrapolatie

Met de extrapolatiemutaties worden de begrotingsstanden in het extrapolatiejaar 2031 toegevoegd aan de begroting van AZ.

Ontvangsten

De stapsgewijze invoering van de maatregelen voor een efficiëntere en effectievere overheid, zoals afgesproken in het coalitieakkoord, zijn ook verwerkt in de ontvangsten. Vanaf 2029 treedt de geleidelijke afname in, die in de daaropvolgende jaren toeneemt tot een structurele verlaging van € 378 duizend.

2.2 Artikel 1 Kabinet van de Koning

Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 4 Belangrijkste supplettaire uitgavenmutaties 2026 (Eerste supplettaire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel- nummer	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030	Uitgaven 2031
Vastgestelde begroting 2026		3.416	3.416	3.416	3.416	3.416	3.416
<i>Belangrijkste supplettaire mutaties</i>							
1) Loonbijstelling KvdK 2026	1	18	18	18	18	18	18
2) Prijsbijstelling KvdK 2026	1	13	13	9	9	9	8
3) EJM KvdK 2025	1	33	0	0	0	0	0
Stand 1e supplettaire begroting 2026		3.480	3.447	3.443	3.443	3.443	3.442

Toelichting

1. De tranche 2026 van de loonbijstelling, inclusief die voor het Kabinet van de Koning (KvdK) en de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD), is toegevoegd aan de begrotingsstaat van AZ. De loonbijstelling voor het KvdK is vanuit de begroting van AZ doorverdeeld naar de begrotingsstaat van het KvdK.
2. De tranche 2026 van de prijsbijstelling, inclusief die voor KvdK en de CTIVD, is toegevoegd aan de begrotingsstaat van AZ. De prijsbijstelling voor het KvdK is vanuit de begroting van AZ doorverdeeld naar de begrotingsstaat van het KvdK.
3. Dit betreft de toevoeging van de eindejaarsmarge 2025.

Tabel 5 Belangrijkste supplettaire ontvangstenmutaties 2026 (Eerste supplettaire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel- nummer	Ontvangsten 2026	Ontvangsten 2027	Ontvangsten 2028	Ontvangsten 2029	Ontvangsten 2030	Ontvangsten 2031
Vastgestelde begroting 2026		3.416	3.416	3.416	3.416	3.416	3.416
<i>Belangrijkste supplettaire mutaties</i>							
1) Ontvangsten a.g.v. doorbelasting loonbijstelling KvdK 2026	1	18	18	18	18	18	18
2) Ontvangsten a.g.v. doorbelasting prijsbijstelling KvdK 2026	1	13	13	9	9	9	8
3) Ontvangsten a.g.v. doorbelasting eindejaarsmarge KvdK 2025	1	33	0	0	0	0	0
Stand 1e supplettaire begroting 2026		3.480	3.447	3.443	3.443	3.443	3.442

Toelichting

Dit betreffen technische mutaties die in het kader van de doorbelasting naar de begroting van de Koning (I) tot ontvangsten leiden op de begrotingsstaat van KvdK.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid art. 1 Kabinet van de Koning (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2026 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2026 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supple- toire begroting (4)	Stand 1e supple- toire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030	Mutatie 2031
Verplichtingen	3.416	0	3.416	64	3.480	31	27	27	27	3.442
Uitgaven	3.416	0	3.416	64	3.480	31	27	27	27	3.442
Kabinet van de Koning Extrapolatie	3.416	0	3.416	64	3.480	31	27	27	27	26 3.416
Ontvangsten	3.416	0	3.416	64	3.480	31	27	27	27	3.442

Budgetflexibiliteit

Zie «Budgetflexibiliteit» in onderdeel D van hoofdstuk 3.1.1 Eenheid van het algemeen regeringsbeleid.

Toelichting

Zie toelichting bij Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties.

Extrapolatie

Met de extrapolatiemutaties worden de begrotingsstanden in het extrapolatiejaar 2031 toegevoegd aan de begrotingsstaat van KvdK.

2.3 Artikel 1 Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

Overzicht belangrijkste uitgavenmutaties

Tabel 7 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2026 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel- nummer	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030	Uitgaven 2031
Vastgestelde begroting 2026		4.701	4.682	4.671	3.729	3.729	3.729
<i>Belangrijkste suppletoire mutaties</i>							
1) Loonbijstelling CTIVD 2026	1	27	27	27	21	21	21
2) Prijsbijstelling CTIVD 2026	1	13	13	9	9	9	8
3) Aanwending EJM 2025 voor 2027	1	0	900	0	0	0	0
Stand 1e suppletoire begroting 2026		4.741	5.622	4.707	3.759	3.759	3.758

Toelichting

1. De tranche 2026 van de loonbijstelling, inclusief die voor het KvdK en de CTIVD, is toegevoegd aan de begrotingsstaat van AZ. De loonbijstelling voor de CTIVD is vanuit de begroting van AZ doorverdeeld naar de begrotingsstaat van de CTIVD.
2. De tranche 2026 van de prijsbijstelling, inclusief die voor het KvdK en de CTIVD, is toegevoegd aan de begrotingsstaat van AZ. De prijsbijstelling voor de CTIVD is vanuit de begroting van AZ doorverdeeld naar de begrotingsstaat van de CTIVD.
3. De aanwending van de eindejaarsmarge 2025 voor de extra exploitatiekosten nieuwe huisvesting CTIVD in 2027.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid art. 1 Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2026 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2026 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supple- toire begroting (4)	Stand 1e supple- toire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030	Mutatie 2031
Verplichtingen	4.701	0	4.701	40	4.741	940	36	30	30	3.758
Uitgaven	4.701	0	4.701	40	4.741	940	36	30	30	3.758
Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdien- sten Extrapolatie	4.701	0	4.701	40	4.741	940	36	30	30	29 3.729
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Budgetflexibiliteit

Zie «Budgetflexibiliteit» in onderdeel D van hoofdstuk 3.1.1 Eenheid van het algemeen regeringsbeleid.

Toelichting

In verband met de extra exploitatiekosten voor de nieuwe huisvesting van de CTIVD aan de Turfmarkt per 1 januari 2027, is een gedeelte van de eindejaarsmarge 2025 van AZ via een kasschuif ingezet voor het betreffende jaar. De extra exploitatiekosten omvat onder meer verplichte kosten voor de diensten van FM Haaglanden en aanvullende kosten voor de beveiliging.

Extrapolatie

Met de extrapolatiemutaties worden de begrotingsstanden in het extrapolatiejaar 2031 toegevoegd aan de begrotingsstaat van de CTIVD.